

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Procter & Gamble Magyarország Nagykereskedelmi Kkt. /Budapest/ felperesnek a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt Gazdasági Versenyhivatal /Budapest/ alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi ítéltábla 2.Kf.27.509/2007/7. számú 2008. május 21. napján kelt jogerős ítélete ellen az alperes által 19., és a felperes által 20. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi ítéltábla 2.Kf.27.509/2007/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az alperesi felülvizsgálati kérelem illetéke az állam terhén marad.

Az ítélet ellen további felülvizgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesi versenyhatóság 2006. áprilisában annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást, hogy a felperes a "Bonux" mosópor reklámozásával megsértette-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény /a továbbiakban: Tpv./ III. fejezetének és a gazdasági reklámtevékenységről

szóló 1997. évi LVIII. törvény /a továbbiakban: Grtv./ 7/A. §-ának rendelkezéseit.

A vizsgálat eredményeként az alperes 2006. szeptember 21. napján kelt Vj-54/2006/37.számú határozatában megállapította, hogy a felperes a Tpv. 8. §-ának /2/ bekezdés a/ pontjába ütköző módon a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított a „Bonux” mosópor 2005. augusztus 22-től 2005 novemberéig tartó televíziós reklámozása, illetve a fogyasztók számára egyes áruházakban 2005 szeptemberében és októberében hoszteszek útján megvalósított tájékoztatása során, mely utóbbival megsértette a Grtv. 7/A. § /2/ bekezdés a/ pontját; ezért a felperest a Tpv. 78. §-a alapján 315 millió Ft bírság megfizetésére kötelezte.

A vizsgálat alá vont időszakban a több, különböző változatban sugárzott felperesi reklámfilmek állítása az volt, hogy „a Bonux tisztítóereje egészen rendkívüli”, és kiállja a próbát a hipermarketekben kapható hasonló árú mosóporokhoz” viszonyítottan.

A reklámfilmek végén a felperes a Ft/kg megjelölést tüntette fel azzal a szöveggel, hogy azokat a 2004 és 2005 júniusa közötti AC Nielsen adatok alapján számolta. Ezen közlésével az alperesi határozat szerint a felperes a „Bonux” mosópor vásárlására ösztönözte a fogyasztókat, azáltal, hogy a hipermarketekben kapható hasonló árú mosóporokat felülmúló előnyeire helyezte a hangsúlyt.

A felperes részéről használt - a termékek beazonosíthatóságát szolgáló - megfogalmazások azonban nem tették lehetővé, hogy az átlagfogyasztó a reklámokban elhangzottak, illetve megjelentetett információ-együttes (ár és árufajta) alapján, akárcsak közvetve is felismerje a versenytársak termékét. Így annak ellenére, hogy bár a felperes az azonosíthatóság érdekében alkalmazta - a hivatkozása szerint objektív, egzakt kategóriaként a hipermarketekben kapható hasonló áru-megjelölést - az mégsem elégítette ki az összehasonlító reklám fogalmi kritériumait. Ennek ellenkezőjét a felperesnek nem sikerült igazolnia a szubjektív elemeket is magában foglaló, egyedi jellegű értelmezésével sem.

Az alperes a „Bonux” pezsgőformuláját népszerűsítő hosztesz promóciót érintve - szemben a televíziós reklámokkal - azt állapította meg, hogy az alperesi terméket másik konkrét mosóporral összevető, összehasonlító reklámnak minősült, de a Grtv.-ben előírt feltételeknek nem felelt meg.

Az alperes a reklámfilmek, és a felperes által készített - a hosztesz-promóció kereteit biztosító - tréningkönyv alapján a felperesi tájékoztatások tartalmát vizsgálta. Ezeket a verseny-felügyeleti eljárás során tett felperesi nyilatkozatokkal és egyéb bizonyítékokkal (vizsgálati eredményekkel) ütköztette, és a szükséges körben az érintett termékpiacon lévő hasonló termékek árával összevetve értékelte a fogyasztói szokásokat is. A feltárt tények és körülmények tisztázásával hozta meg az alperes a döntését, megállapítva, hogy a reklámokban és a hosztesz általi promócióban állítottakat igazoló vizsgálati eredményekkel a felperes nem rendelkezett; így nem teljesült azon követelmény, hogy a fogyasztók tájékoztatása pontos, valóságos, vagyis megfelelő adatokkal alátámasztott módon igaz legyen.

Az alperes határozata ellen a felperes nyújtott be keresetet, melyben kérte, hogy a bíróság az alperesi határozatot - annak jogszabálysértő volta miatt - helyezze hatályon kívül, mert az szerinte ellentétes a Tpvt. 69. §-ának előírásaival. Emellett állította a felperes, hogy reklámozási tevékenysége során sem a Tpvt. III. fejezetének, sem pedig a Grtv. 7/A. §-ának előírásait nem sértette meg, mert szerinte e törvények nem tiltják a több termék összehasonlítása útján történő reklámozást, valamint termék (adott esetben az "Ariel" mosópor) ajánlhat egy másik terméket ("Bonux").

Megítélése szerint a reklámokban használt „egészen rendkívüli” kifejezés nem felsőfokú jelző, a vizsgálati eredmények alapján ez nem eltúlzott, hanem megalapozott. Állítása szerint a két marketing kommunikációt, vagyis a filmbeli reklámozást és a hoszteszek útján történő népszerűsítést egymástól elkülönítetten végezte, azok alperesi összekapcsolása jogszabálysértő volt.

A Fővárosi Bíróság a 2007. szeptember 21-én kelt 2.K.35.286/2006/11. számú ítéletével a keresetet elutasította.

Megállapította, hogy a hoszteszek útján történő népszerűsítés Összehasonlító reklámnak minősült, de nem felelt meg a Grtv. 7/A. § /2/ bekezdés a/ pontja előírásainak. A reklámfilmek útján történő reklámozást a bíróság nem találta összehasonlító reklámnak, azonban megállapította róla, hogy az a Tpvt. III. fejezetébe ütköző módon a fogyasztók megtévesztésére alkalmas volt.

A bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, melyben állította, hogy az alperesi határozatban megállapított versenyjogi jogsértést nem követte el.

Jogszabálysértőnek tartotta a két reklámozás összekapcsolását, valamint - állítása szerint - sem megjelenésében, sem tartalmában a reklámfilmekben foglaltak nem voltak megtévesztőek.

Fellebbezésében vitatta az összehasonlító reklám, az árkategória-meghatározás, az akciós hatás és a „rendkívüli” jelző téves értelmezését, valamint az "Ariel" tesztlaboratórium feltüntetésének helytelen értelmezését. Rámutatott, hogy a Pp. 339/B. §-ával ellentétben az alperes határozatának indokolásából a mérlegelés szempontjai, és annak jogszerűsége nem megállapítható. Megítélése szerint az alperes túl nagy összegű bírságot szabott ki, amikor 315 millió Ft-ban állapította meg a Tpv. 78. § /3/ bekezdése alapján a bírságot.

A felperes keresete folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva az alperes Vj-54/2006. számú határozatát úgy változtatta meg, hogy a felperest terhelő bírság összegét 105 millió Ft-ra mérsékelte; egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az Ítéltábla ítéletének indokolása szerint a felperes fellebbezése a bírság megállapítása tekintetében alapos volt.

Megállapította, hogy a Tpv. 78. § /1/ bekezdése - amely a bírság jogi alapját és a bírság kiszabásának a fő keretét határozza meg -, és a 78. § /3/ bekezdése - mely példálózó jelleggel felsorolja a bírság mértékének meghatározásakor figyelembe vehető egyéb szempontokat - alapján a megállapított bírság mértéke eltúlzott volt.

Az ítéltábla szerint az alperes a Tpv. 78. §-a szerinti körülményeket számba vette, így értékelte a jogsértés súlyát, a jogsértés több hónapot felölelő időtartamát, az elért előnyt, a felperes és a reklámozott termékek piaci helyzetét, a jogsértő reklámok sugárzásának számát, az elért széles fogyasztói kört; majd ezen tényezők értékelésével a reklámköltségek alapján kalkulált bírságösszeget 105 millió Ft-ban állapította meg. Ezt követően a felperes által korábban elkövetett jogsértések számára tekintettel a versenyhatóság a kalkulált és módosított 105 millió Ft háromszorosában, azaz 315 millió Ft-ban határozta meg a bírság végső összegét.

Az ítélet tábla szerint az alperes semmilyen okszerű magyarázatát nem adta, és jogszerűen nem indokolta azt, hogy mely törvényi rendelkezés teszi lehetővé a már megállapított bírság 210 millió Ft-os felemelését. A másodfokú bíróság megjegyezte, hogy a Tpvt. 78. §-a súlyosbító körülményként értékelhetővé teszi az ismételt jogsértést, de ez nem teremt lehetőséget a már kiszámított bírság háromszoros szorzóval való felemelésére. Mindezek alapján megállapította, hogy a bírság mértékének meghatározása a háromszoros szorzó alkalmazása körében jogsértő volt, ezért az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg azt, hogy a bírságösszeg meghatározásakor az alperes teljes körűen eleget tett az indokolási kötelezettségének.

A Fővárosi Ítélet tábla jogerős határozata ellen az alperes 2008. június 2-án, a felperes 2008. augusztus 5-én nyújtott be felülvizsgálati kérelmet.

A felperes felülvizsgálati kérelme nyomán az alperes is, és a felperes is 2008. november 4-én terjesztett elő felülvizsgálati ellenkérelmet.

A felperes elsődleges kérelme arra irányult, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítélet tábla ítéletét a Pp. 275. § / 4/ bekezdése alapján úgy változtassa meg, hogy állapítsa meg, hogy a kérdéses reklámok jogszerűek voltak, másodlagosan a felperes kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet változtassa meg, és a megállapított 105 millió Ft-os bírságot csökkentse.

A felperes szerint a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény /a továbbiakban: Pp./ 339/B. §-a megsértésével kapcsolja össze a hosztesz- és a reklámfilm-kampány jogellenességét.

Megítélése szerint a jogerős ítélet az összehasonlító reklám helytelen értelmezésén, az árkategória nem megfelelő elbírálásán, valamint a „rendkívüli” jelző elsőbbségi állításként való értelmezésén nyugszik.

Jogellenes továbbá az, hogy az ítélet tábla az "Ariel" tesztlaboratórium általi termékajánlást megtévesztőnek tekintette, mivel - megítélése szerint - egy jobb minőségű termékkel történő ajánlás önmagában nem megtévesztő.

Az alperes elsődlegesen az ítélet tábla ítéletének hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új ítélet meghozatalát - tartalma szerint a Fővárosi Bíróság

ítéletének helyben hagyását - kérte. Az elsődleges kérelme elutasítása esetére másodlagosan az Ítéletábrla ítéletének hatályon kívül helyezését és az Ítéletábrla új eljárásra utasítását kérte.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében előadta, hogy a Fővárosi ítéletábrla jogerős ítélete a Pp. 221. § /1/ bekezdésébe ütközik, mert nem indokolja meg, hogy milyen jogszabályi rendelkezés alapján kizárt, hogy az ismétlődő jogellenes magatartások esetén alperes a magatartások számával a bírságalap összegét többszörözze. Említette, hogy az ítéletábrla saját gyakorlatával is ellentétben áll ez az indokolás.

Az alperes szerint a jogerős ítélet a Tpv. 78. §-ával is ellentétben áll, mert az ítélet indokolása alapján a Tpv. 78. § /3/ bekezdésében említett többszörös elkövetés ezáltal figyelmen kívül marad.

A felek ellenkérelmeikben a másik fél felülvizsgálati kérelmének elutasítását kérték.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmeket tárgyaláson bírálta el.

A tárgyalás során a felek felülvizsgálati kérelmeikben, ellenkérelmeikben, illetve előkészítő irataikban foglalt álláspontjukat változatlanul fenntartották.

A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.

A másodfokú bíróság a helyesen megállapított tényállás alapján a felvetett jogkérdésekben a jogszabályoknak megfelelően foglalt állást.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a felperes a versenyhatósági határozat tárgyává tett magatartásaival megsértette egyrészt a Tpv. III. fejezetében, illetve másrészt a Grtv. 7/A. §-ában foglalt előírásokat.

A Legfelsőbb Bíróság nem találta jogellenesnek a két reklámkommunikáció összekapcsolt értékelését, tekintettel arra, hogy ugyanazon termék ugyanazon célból történő reklámozásáról volt szó. A két reklám megítélése azonban versenyjogilag eltérő: a reklámfilmekkel megvalósított kampány nem tekinthető összehasonlítható reklámnak, hiszen nem állapítható meg azoknak a termékeknek a köre, melyekhez képest a felperes az összehasonlítást el kívánta végezni.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint mind az árkategóriák értelmezésében, mind az akciós áraknak az átlagára való hatásában, mind a termék kiszerezésének feltüntetése kérdésében a „rendkívüli” jelző, valamint az "Ariel" tesztlaboratórium megjelölés használatában a másodfokú bíróság helyes álláspontot foglalt el.

A Fővárosi Ítélet tábla nem sértett jogszabályt ítéletének rendelkező részében foglalt megállapított 310 millió Ft-os bírság mérséklésére vonatkozó - döntéssel sem.

A Legfelsőbb Bíróság megállapítása szerint a Tpvt. 78. § /3/ bekezdése az alperesi versenyhatóságnak rendkívül széles mérlegelési jogot ad a bírság összegének meghatározása során. Főszabályként a rendelkezés azt tartalmazza, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire tekintettel kell meghatározni. E körülményeket a törvény példálózó jelleggel sorolja fel, és közöttük említi a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását; ennek alapján az alperes helyesen járt el, amikor az ismételt versenyjogi jogsértéseket határozatában felsorolva, azokat a bírság megállapítása során figyelembe vette.

A Tpvt. említett rendelkezése nem tartalmaz kifejezett tilalmat arra nézve, hogy az ismételt magatartások számával - mint szorzóval - állapítsa meg a bírság végső összegét az alperes. A Legfelsőbb Bíróság ennyiben nem osztja a másodfokú bíróság álláspontját. Ez azonban nem teszi a másodfokú ítéletet jogszabálysértővé, hiszen az ítélet egyértelműen utal arra, hogy a 105 millió Ft-ban megállapított bírságösszegben - megítélése szerint - már a Tpvt. 78. § /3/ bekezdésében rögzített valamennyi körülmény értékelése benne foglaltatik. A másodfokú bíróság ítélete nem csak a bírságösszeg háromszorozása miatt, hanem egyébként is, a 210 millió Ft-tal történő felemelés miatt tartotta eltúlzottnak a versenyhatóság által megállapított bírságösszeget.

Az ítélet 12. oldalán található indokolás szerint jogsértő volt a bírság mértéke azért is, mert az alperes által határozatában megjelölt korábbi döntésekben kiszabott szankciók mértéke a perbelinél lényegesen alacsonyabb volt (3 millió Ft, 5 millió Ft), és ehhez képest egy százszoros mértékű növelést az alperes határozatában nem indokolt meg. Megállapította a Legfelsőbb Bíróság, hogy a másodfokú ítélet nem csak a háromszoros szorzó alkalmazása miatt,

hanem egyébként is eltúlzottnak találta a 310 millió Ft-os bírságot.

Mindezek alapján a bírság mértékének megállapításával kapcsolatos ítéleti döntés sem alapozza meg a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését; a másodfokú bíróság ugyanis a bírság mérséklésére vonatkozó döntését okszerűen megindokolta, mérlegelésének szempontjait részletesen kifejtette, és a Pp. 339/B. §-a alkalmazásával hozta meg döntését. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok okszerű mérlegelésével hozott döntés felülmérlegelésére már nincs lehetőség.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet az annak indokolásában az 1.300 Ft alatti és 1.600 Ft feletti árú mosóporokra vonatkozó értelmezhetetlen megállapítás, valamint az ismétlődő jogsértések számának - mint szorzónak az alkalmazására vonatkozó általános tilalom megállapítására vonatkozó indokolás mellőzésével, mint jogszabályoknak megfelelő, hatályában fenntartotta.

Tekintettel arra, hogy a felek egyikének felülvizsgálati kérelme sem vezetett eredményre, a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. §-a értelmében a Legfelsőbb Bíróság úgy rendelkezett, hogy a költségeket a felek maguk viselik.

A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatára irányuló perekben a feleket megillető tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest kötelezte, az alperes teljes személyes illetékmentessége folytán az általa le nem rótt illetéket a Magyar Állam viseli, a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a szerint.

Budapest, 2009. szeptember 30.